

Oponentský posudek diplomové práce Aleny Hladké:

Komentovaný překlad vybraných povídek Nathaniela Hawthorna: John Inglefield's Thanksgiving; Sylph Etherage; The Haunted Mind; Fancy's Show Box

Diplomová práce Aleny Hladké se skládá z překladu čtyř povídek amerického spisovatele 19. století Nathaniela Hawthorna a doprovodného komentáře k autorovi, jeho tvorbě, stylu povídek a překladatelským problémům. Zatímco překlad je velmi zdařilý, vykazuje nedostatky jen formálního a nezávažného rázu, teoretická část je určitým zklamáním, nejen pro svůj minimální rozsah. Většina studujících, kteří si pro diplomové práce vybrali komentovaný překlad, doplnila vlastní text nosnou literárněvědnou (popř. historickou) a translatologickou studií zaměřující se na podstatné aspekty zvoleného autora/díla, recepci a specifické problémy převodu. Ve srovnání s existujícími pracemi podobného zaměření tento komentář vypadá trochu jako bakalářská práce popisující metodu, více či méně typické problémy a posuny. Také zvolený model Nordové, nejčastěji využívaný v bakalářských pracích, nepovažuji za nejvhodnější pro analýzu literárního textu, některé diskutované aspekty (např. suprasegmentální prvky apod.) působí redundantně. Kladně však hodnotím, že diplomantka cituje i klasickou lingvistickou publikaci Viléma Mathesia.

V první řadě velmi oceňuji, že si diplomantka vybrala povídky klasika americké literatury, jehož obrazný, místy velmi lyrický styl se sklonem k abstrakci a alegorii je velmi náročný na překlad. Také jeho témata jsou dnes mladým čtenářům vzdálená. Překladatelka si velmi dobře poradila se složitou syntaxí a abstraktním, v některých případech archaickým lexikem. Její strategie hledat méně běžná, popř. knižní slova je chvályhodná, dala by se ještě více podpořit tím, kdyby nedávala přednost hovorové spojce „jestli“ před spisovnou spojkou „zda“ apod. Celkově by si měla dát pozor na interpunkci, konkrétně na čárku ve větě jednoduché. Soustavně totiž používá čárku před spojkami (např. „jako“) uvozujícími větné členy. Je to dost nepochopitelné, protože složitější případy kladení čárek (např. vložení vedlejší věty) má správně. Obecně se dá říci, že interpunkce vykazuje známky interference (např. u přístavků). Dále by si překladatelka měla dát pozor na výrazy „jako by“ – soustavně totiž používá „jako kdyby“.

Po významové i stylistické stránce je text v zásadě v pořádku, občas narazíme na drobnou vynechávku nebo formulační neobratnost. Pro větší názornost jsem v první povídce tyto drobnosti a opravy interpunkce vyznačila přímo do textu (uvádím ho zde pod čarou). U ostatních povídek jednotlivé problémy vyjmenovávám a stručně charakterizuji.

Překladatelka se rozhodla vyřešit mluvící jména poznámkami pod čarou. U jména Sylph (mimoходом se nejedná o bytost „ovládající vítr“, ale o bytost žijící v povětří) se nabízí ženská podoba – Sylfida. U jména Prudence diplomantka uvádí slovníkovou definici. Opomíjí však poznamenat, že v křesťanské tradici pojem představuje jednu ze čtyř základních ctností (moudrost, rozumnost). Puritáni často volili symbolická jména (Grace, Prudence, Felicity apod.). Možná by v tomto případě nebylo od věci uvažovat o překladu, podpořilo by se tím i celkové vyznění povídky. To nemusí být jen ryze moralistní, ale ironické: otec s rodinou jsou popsáni jako ctnostní lidé, avšak neschopní odpuštění a pochopení. Ironií osudu se právě dcera, jež má být ztělesněním ctnosti, odchýlí od očekávané dráhy, nedá se však vyvést z míry. Je třeba se také zamyslet nad tím, zda je nutné překládat „painted beauties“ explicitně jako kurtizány. Mohlo jít o herečky, které puritánská společnost vnímala de facto jako prostitutky jen proto, že vykonávaly tuto profesi. V souvislosti s přijmením Etherage by dále bylo vhodné využít kolokaci éterická bytost.

Jak jsem naznačila, je škoda, že komentář je tak minimalistický; stylistická analýza se v podstatě redukuje na zařazení do funkčního stylu, který je nasnadě, a překladatelská analýza na výčet podle Nordové. Diplomantka v podstatě vůbec nerozebírá lyričnost textu. Na str. 47 řeší jak naložit s opakováním spojky „and“, aniž by si uvědomila, že jde o prostředek rytmizace prózy, která v angličtině funguje trochu jinak než v češtině. Dále se v komentáři dopouští věcné chyby tím, že soustavně užívá termín romance místo román. Romance je lyricko-epická báseň. Po vzoru angličtiny se sice v současnosti někdy hovoří o milostných románech jako o romancích, ale není to literární termín. V teoretické části bych také doporučila vyhýbat se vágním pocitovým soudům typu „což mi přijde čtenářsky příjemné“.

Jednotlivé připomínky:

Str. 10 – „jeho nejslavnější romance, *The Scarlet Letter*,...“, přirozeně česky: „jeho nejslavnější román *Šarlatové písmeno* (*The Scarlet Letter*)“).

Str. 17 – zcela nepochopitelná interpunkce: „román; *Šarlatové písmeno*“

Str. 12 – chybí čárka za spojuje (vložená VV), puritánské vyznání, nikoli víra (ta je křesťanská)

- „kriticky uznávanými autory“ – kritiky uznávanými?
- „kritika se s chválou poměrně vyrovnaně střídá“ – nejasné, přeformulovat, např.: „kritický postoj/soud se poměrně vyrovnaně střídá s chválou“
- chybí čárka před „a dokonce“
- pozn. 50 (o Sládkově chybném překladu názvu) – zajímavá a poměrně důležitá informace týkající se české recepce, bylo by dobré zakomponovat ji do vlastního textu!

Str. 15: chybí čárka před „a je tudíž“

Str. 17: chybí čárka za Tolkien.

- pozn. 74: uvést konkrétně Procházkovy publikace zabývající se Hawthornem, nikoli povšechný odkaz na web ÚALK

Str. 21 – Prudence, lat. Prudentia, jedna ze čtyřech základních křesťanských ctností (moudrost, rozumnost), častá jména u puritánů: Prudence, Virtue, Grace

Str. 22 – spánek jako určitá podoba smrti – tradiční obraz

Str. 25 – termín „historizující jazyk“ je nepřesný, takový jazyk by vypadal jinak; tato práce pouze vykazuje občasnou tendenci používat méně častá slova (vyskytující se převážně v beletrii), popř. slova knižní

- povídka *The Haunted Mind* – je možné ji nazvat úvahou, v anglofonním prostředí spíše eseji

Str. 47: „and“ je prostředkem rytmizace prózy, v češtině funguje jinak

Str. 52 – velká písmena – alegorické postavy (tradice)

2. povídka, str. 30:

- pozor na nadužívání přivlastňovacích zájmen (v češtině nepřírozené), interpunkci i význam: „...a ozařoval jeho silné a statné tělo, až jeho drsná tvář zčervenala, jako železná socha žhnoucí v jeho vlastní dílně s rysy hrubě opracovanými na jeho vlastní kováčtině“, lépe např.: „a ozařoval mu silné a statné tělo, až mu drsná tvář zbrunátněla tak, že vypadala, jako by

právě vyňal žhnoucí železnou sochu ze své kovářské pece a její rysy hrubě vytvaroval na kovadlině“.

- „který se zdál být více synem Johna Inglefielda než drobný bledý student“ – lépe: „který ve srovnání s drobným bledým studentem spíše vypadal jako Inglefieldův syn“.
- „jako kdyby existovala šance“ – správně „jako by“ (znovu na str. 33: „jako kdyby zápasila“ – správně „jako by“, znovu nesprávně na konci str. 36 a začátku str. 37); „kdyby jen pro tento večer“ – správně „byť jen pro tento večer“

Str. 31: opakovaná spojka „jestli, jestli“ – lépe volit jinou, ne hovorovou spojku, např: pakliže

Str. 32: „s okouzující schopností ve svém veselí dojmout“ – neobratné

Str. 33:

- „že se celá místnost rozezvučela jeho smíchem, jehož zvuk ho samotného trochu zaskočil“ – opakuje se zvuk, lépe např: „...rozezněla jeho smíchem/až celá místnost rezonovala, ten zvuk ho samotného ...“
- „mezi kurtizánami“ – ? – *among the painted beauties*

3. povídka, str. 34:

- „nepřipravujete se postavou soka o své vlastní šance“ – neobratné
- „obraz, nebo spíše“ – správně bez čárky
- „neoplatí“ – nevyplatí?

Str. 35:

- „Ještě v kolébce ji přislíbili jako manželku bratranci, který se k zasnubám stavěl stejně pasivně, jako ona.“ – „... přislíbili za ženu bratranci ... stejně pasivně jako ona.“
- „Edgar Vaughan, přislíbený ženich,“ – česky přirozeněji: „Přislíbený ženich EV...“
- „Jeho nehmamatelná přítomnost seděla po jejím boku nebo ji doprovázela po jejich oblíbených cestičkách a samota jejího mládí tak byla příjemná; její srdce naplňovala láska...“ – „přítomnost seděla“?, navíc zbytečná přivlastňovací zájmena, lépe: „po oblíbených stezkách a samota mládí...; srdce měla naplněné láskou ...“
- interpunkce: „nejbližší, i když vzdálenou, příbuznou“ – správně: „nejbližší, i když vzdálenou příbuznou“; „bratranci, nebo spíše“ – správně bez čárky.
- „Edward Hamilton, mladý gentleman“ – přirozeně česky: „Mladý gentleman EH“
- „jak při studiu, tak při jeho toulkách“ – „jak na studiích, tak na toulkách“?

Str. 36:

- „sledováním této podobizny“ – lépe „prohlížením“
- „věk i starosti mu způsobí vrásky“ – budoucnost?
- „že jí při jednom z jejích denních snění představivost“ – lépe např: „že jí představivost, když se jednou zasnula, ...“

Str. 37: „Nikdy předtím nevypadala Sylph Etherege tolik jako sylf“ – sylfida? Zde mužský rod vyloženě ruší!

Str. 38:

- „představ a smíří ji tak“ – chybí čárka před a
- „nahlédl to srdce“ – překlep „do“
- „lépe, díky lekci“ – bez čárky

Str. 38:

- „večera, předtím, než“ – jen jedna čárka; „vánek, jako“ – bez čárky
- „měsíce ani mě neodnese vánek“ – čárka před ani

4. povídka, str. 39:

- „na kratičký moment“ – lépe okamžik
- „procitnete v říši iluzí“ – z říše iluzí ? (jinak nedává smysl)
- „ptáte sami sebe, jestli“ – lépe „zda“

Str. 40:

- „Chvilé pro vstávání“ - „Chvilé, kdy vstáváme,“ (chvilé vstávání)?
- „prchavý moment“ – lépe „okamžik“
- „Při čekání na snídani“ – nominalizace, lépe: „Až budete čekat na snídani, ...“
- „bílou, a vzdálená voda“ – bez čárky
- „zapomínat, stejně jako“ – bez čárky
- „jeden, jemnější dech“ – bez čárky

Nejsem si vědoma ničeho, co by bránilo připuštění této práce k obhajobě. Vzhledem k nedostatkům v teoretické části navrhuji známku **velmi dobře**.

Mgr. Šárka Brotánková, DPhil

Oživé svědomí

Ponaučení

Co je to vina? Skvrna na duši. Otázka, zda se na duši takové skvrny, hluboké a do očí bijící, mohou vytvořit; následkem činů, ke kterým jsme se byť jen odhodlávali a naplánovali je, ale nikdy nedovedli do důsledku, je předmětem velikého zájmu. Je nutné, aby ruka z masa a kostí uvedla zlé záměry duše v čin a zpečetila tak osud hříšníka? Přestože soud pozemský uznává jen zločin dokonáný, mohou si snad provinilé myšlenky – z nichž žádný čin nevzešel – vysloužit plnou váhu rozsudku před soudem nejvyšším? V půlnoční samotě ložnice, na poušti, daleko od lidí; nebo v kostele, zatímco se tělo sklání v modlitbě, může se duše pošpinit i těmi zločiny, které považujeme za naprosto tělesné. Je-li to tak, pak je to skutečnost hrozná. Předvedme si nyní tuto myšlenku ve smyšleném příběhu. Jeden ctihodný muž, pan Smith, jehož vždy považovali za předobraz znamenité morálky, se rozhodl prohrát svou starou krev trochou silného vína. Děti se mu už rozprchly do světa a vnoučata do škol, takže seděl sám doma ve svém přepychovém křesle, nohy natažené pod bohatě vyřezávaným mahagonovým stolem. Někteří lidé se k stáru děsí samoty, a pokud zrovna nemají lepší společnost, těší se i z oddechování nemluvněte spícího na podložce na zemi. Ale pan Smith, jehož bílé vlasy byly jasným symbolem neposkvrněného života, s výjimkou skvrnek přímo spjatých s lidskou podstatou, nepotřeboval dítě, které by ho chránilo svou čistotou, ani dospělého, který by se postavil mezi něj a jeho duši. Nicméně

buď se musí mužství spřátelit se stářím, nebo jej ženství musí utišit něžným pohlazením, anebo musí dětství pobíhat kolem jeho křesla, jinak se jeho myšlenky zatoulají do mlhavé krajiny minulosti a na starce padne strach a smutek. Ne vždy ho víno rozveselí. Takový mohl být i případ pana Smithe, když skrz zářivý pohár archivního

V originále „Fancy’s Show Box“. „Show box“ je skříňka s obrázky neboli obrazová skříňka, podle některých zdrojů také kukátkový kinematograf, kukátková podívaná či kinetoskop. Jedná se o takzvanou „peep show“ v jejím původním použití, tedy jako prostředek pro promítání obrázků, které si divák prohlíží pomocí vestavěného kukátka se zvětšovací sklem.

madeirského vína uviděl tři postavy, jak vstupují do pokoje. Byla to Představivost oděná do hávu potulné kejkličky s obrazovou skříňkou na zádech a Paměť v podobě úřednice s perem za uchem, kalamářem v knoflíkové dírci a obrovským svazkem rukopisů pod paží. Jako poslední vzadu za nimi, osoba zahalená do tmavého pláště, který zakrýval její tvář i postavu. Pan Smith ale tušil, že to bude Svědomí. Bylo to od Představivosti, Paměti a Svědomí milé, že přišly starého pána navštívit, právě když se začal domnívat, že ono víno už nemá takovou jiskru a nechutná tak dobře, jako když on i blahodárny nápoj byli mladší. V potemnělé místnosti s rudými závěsy tlumícími sluneční světlo se oni tři hosté začali k bělovlásému muži přibližovat. Paměť, s prstem založeným v obrovském svazku, se zastavila po jeho pravici. Svědomí, s tvář stále zakrytou tmavou kápí, zaujalo místo po jeho levici blízko srdce, zatímco Představivost postavila na stůl svou skříňku s kukátkem příhodně natočeným, jen nahlédnout. Načrtněme si obrysy několika z toho množství obrázků, které z nenadání zaplnily skříňku živými scénami. Jedna byla zalitá měsíčním svitem s prostým domkem v pozadí a vpředu, částečně ve stínu stromu, přesto však zářivě jasné, byly dvě postavy – žena a muž. Mladík stál se založenými rukama, ve tváři výraz povýšení a v oku triumf, a shlížel na dívku u svých nohou. Ta s tváří upřenou k zemi, klečela zjevně pod tíhou hanby a muk, které jí stěžily dovolily vzepnout ruce ke snažné prosbě. Nemohla zvednout zrak. Ale ani její půvabné rysy, ani utrpení, které se v nich zračilo, ani ladnost útlé postavy, která se v utrpení zmítala, neobměkčily mladíkovu umíněnost. Byl ztělesněním triumfálního opovržení. Jakmile starý pan Smith pohlédl kukátkem do skříňky, celá scéna se jako kouzlem dala do pohybu a on záhy poznal stavení, strom i obě postavy. Kdysi dávno se pohled tehdejšího mladíka s touto tváří setkával v zrcadle, děvče bylo zobrazením jeho první lásky – venkovské lásky – jeho Marthy Burroughsové! Pan Smith byl pobouřen. „Jaký ohavný a hanlivý obraz!“ vykřikl. „Kdy že jsem triumfoval nad poskvrněnou nevinností? Neprovdala se snad Martha v mládí za Davida Tomkinse, jenž si získal její dívčí lásku i manželskou náklonnost? A od jeho smrti žila jako vážená vdova!“ Mezitím Paměť nejistými prsty listovala svou knihou tam a zpět, až mezi nejranějšími stránkami našla zmínku o této situaci. Přečetla ji starému pánovi do ucha; byl to záznam o pouhé hříšné myšlence, jež se nikdy neproměnila v čin; ovšem zatímco Paměť předčítala, Svědomí odhalilo svou tvář a vrazilo panu Smithovi dýku do srdce. Nebyla to sice rána smrtelná, ale utrpení to bylo strašlivé. Promítání pokračovalo. Jeden po druhém promítala Představivost své obrázky, které snad namaloval nějaký podlý umělec se záměrem soužit pan Smithe. U žádného pozemského soudu by nebyl k předložení důkaz o tom, že by se pan Smith dopustil některého z činů, kterým nyní musel čelit. V jedné scéně byl stůl, na něm několik lahví a poloprázdných sklenic s vínem, které odrážely tlumenou záři skomírající lampy. V místnosti vládl smích a veselí, dokud ručičky hodin neukázaly půlnoc a mezi společníky nevstoupila smrt. Jeden z mladíků padl s děsivou ranou dove spánku mrtev k zemi a nad ním se tyčila, v blouznivé směsi vzteku a hrůzy se tyčila postava připomínající mladého pana Smithe. Zavražděný mladík se podobal Edwardu Spencerovi! „Co tím ten zlotřilý malíř chce říct?“ zvolal pan Smith vyprovokován za hranice trpělivosti. „Edward Spencer byl můj nejstarší a nejdražší přítel, byli jsme si vzájemně věrni více než půl století. Já ani nikdo jiný jej nezavraždil. Nebyl snad ještě před pěti lety živ a neodkázal mi svou vycházkovou hůl se zlatou rukojetí a smuteční prsten jako symbol našeho dlouhého přátelství?“ Paměť opět začala listovat svou knihou a pak se zadívala na stránku tak

zmatečnou, že jí jistě musela naškrábat v opilosti. Stránka ale tvrdila, že když pan Smith a Edward Spencer rozpalovali svou mladou krev vínem, vzplála mezi nimi hádka a Smith po Spencerovi ve vzteku mrštil láhev. Pravda, jeho hlavu minula a místo toho rozbila zrcadlo. Druhého rána, když se na incident mlhavě rozpomínali, se se srdečným smíchem rozloučili. I tentokrát, zatímco Paměť předčítala, odkrylo Svědomí svou tvář, vrazilo panu Smithovi do srdce dýku a umlčelo jeho protesty svým tvrdým pohledem. Bolest byla nesnesitelná. Některé obrazy měly tak mdlé barvy a byly tak pochybně vyvedeny, že si šlo sotva domyslet jejich předlohu. Plátno jako by příkrýval matný, poloprůhledný opar, do kterého postavy mizely, když se na ně oko pokoušelo zaostřit. Ale v každé scéně, ať byla vykreslena jakkoli nepřesvědčivě, byl pan Smith vždy pronásledován vlastní podobiznou v různém věku, jako by se díval do zaprášeného zrcadla. Poté, co nad jedním mlhavým a téměř nerozeznatelným obrázkem několik minut přemýšlel, pochopil, že se ho malíř snažil zachytit právě nyní na sklonku života, jak ze tří zpola vyhladovělých dětí strhává šaty. „To mi opravdu nejde na rozum!“ řekl pan Smith, **vědom si své domnělé bezúhonnosti**. „Ať se na mne malíř nehněvá, ale nazvu ho klidně hlupákem a **k tomu/ještě** hanebným ničemou ~~k tomu~~. Muž mého postavení, aby **29**

Okomentoval(a): [ŠT1]: With the irony of conscious rectitude

okrádal malé děti o šatstvo! Směšné!“ Ale Paměť už se probírala svým osudným svazkem a našla stranu, kterou mu tichým sklíčeným hlasem vlila do ucha. Spojitost s mlhavým výjevem byla jasná. Na stránce stálo, jak byl pan Smith **v ďábelském pokušení za pomoci klamných právních námitek** zažalovat tři malé sirotky, jimž náležela nemalá pozůstalost. Naštěstí se ale včas ukázalo, že jeho námítka nejsou ani právně podložena, ani opodstatněná. Když Paměť dočetla, Svědomí opět shodilo svou kápi a chystalo se znovu zabodnout otrávenou dýku do své oběti, ta se však vzpouzela s rukama sepnutými u srdce. I tak ale utržila ošklivou ránu. Proč sledujeme Představivost a její sbírku hrůzných obrázků? Ten, kdo je namaloval, umělec s úžasnými schopnostmi a strašlivými znalostmi tajemné duše, jimi ztělesnil esenci hříchů, které pana Smithe celý život provázely, ale nikdy je nespáchal. A mohly by ho tyto mlhavé fantazie, téměř srovnatelné s nicotou, v soudný den usvědčit? Ať už ano, anebo nikoliv, **existujeje/máme** důvod se domnívat, že jediná upřímná slza kajícíka by smyla ty otřesné výjevy z pláten a zanechala je bílá jako sníh. Pan Smith ale rány Svědomí snášel jen s hlasitým skučením, až najednou zjistil, že jsou jeho tři návštěvníci pryč. Seděl tu sám, běhlovasy a vážený starý muž, v přítomí pokoje s rudými závěsy, a na stole před ním nebyla žádná skříňka s obrázky, jen karafa té nejlepší madeiry. Srdce jako by mu ale stále hnísalo vinou otrávené dýky. Nešťastný stařík se však se Svědomím mohl domluvit a předložit mu množství důvodů, proč by jej nemělo tak nelítostně trestat. V takovém případě by to vypadalo asi nějak takto: Provinilcův plán, dokud se nepromění v čin, velmi připomíná sled událostí v nastíněném příběhu. Ten, aby na čtenáře působil realisticky, musí autor zkonstruovat natolik přesvědčivě, aby ve světle představ vypadal jako skutečnost, minulá, současná či budoucí, spíše než čirá smyšlenka. Potenciální hříšník na druhou stranu kuje své pikle, ale zřídka kdy, pokud vůbec, má jistotu, že se uskuteční. Jeho myšlenky jsou mlhavé, jako ve snu zasadí své oběti smrtící ránu do srdce a s leknutím objeví nesmazatelnou krvavou skvrnu na dlani. Tak se spisovatel či dramatik a skutečný lotr mohou setkávat na pomezí reality a fantazie; jeden, když **vytváří/ztvárňuje** knižního padoucha a vybavuje ho zločiny, a druhý, když osnuje, jak zločin provést. Teprve až když je zločin spáchán, sevře vina srdce provinilce a získá nad ním moc. Teprve tehdy je hřích prožit a přiznán, a nepřijde-li po něm pokání, stud jeho účinek ještě tisíckrát znásobí. Pamatujme také na to, že lidé často přeceňují svou schopnost páchat zlo. S jistým odstupem, dokud si

Okomentoval(a): [ŠT2]: Nejasné. Posun. ...how Mr. S. had been grievously tempted by many devilish sophistries, on the ground of a legal quibble, to commence a lawsuit...

nevšímají průvodních okolností a důsledek je teprve sotva viditelný, jsou o tom schopni uvažovat. A třebaže podnikají kroky vedoucí ke zločinu, jako když se řeší matematická úloha, výčitky svědomí je na poslední chvíli přemohou. Netušili, jaký čin se rozhodli spáchat. Ve skutečnosti člověk nemá pevné a plné odhodlání v povaze, ať jde o zlo nebo dobro, s výjimkou momentu uskutečnění. Proto doufejme, že žádné strašlivé následky hříchu nenastanou, dokud se myšlenka nezhmotní v čin. Přesto jsou s **rafinovanými** představami, které jsme zde vykreslili, spjaty smutné a strašné pravdy. Člověk nesmí

Okomentoval(a): [ŠT3]: Slight fancy work

zapřít ani tu nejprovinilejší spřízněnost, neboť přestože jsou jeho ruce čisté, jeho srdce se jistě znečistilo přelétavým fantomem neřesti. Musí si být vědom toho, že dojem života bez poskvrnky mu nečiní nárok na průchod nebeskou bránou. Kajícnost musí pokleknout a milost přijít z trůnu nad ním, sic se tato zlatá brána nikdy neotevře!

Okomentoval(a): [ŠT4]: ?

Man must not disclaim brotherhood, even with the guiltyest,...

Člověk nesmí zapřít inklinaci ani k tomu neprohnilejšímu/nejzávažnějšímu...

Okomentoval(a): [ŠT5]: Jistě má morální konotace (unstable), ale přelétavý se používá o nestálém/nevěrném člověku, zde spíš starší význam: „unsubstantial, transitory“. Možná prchavým.